

Zagreb, 2.6.2015.

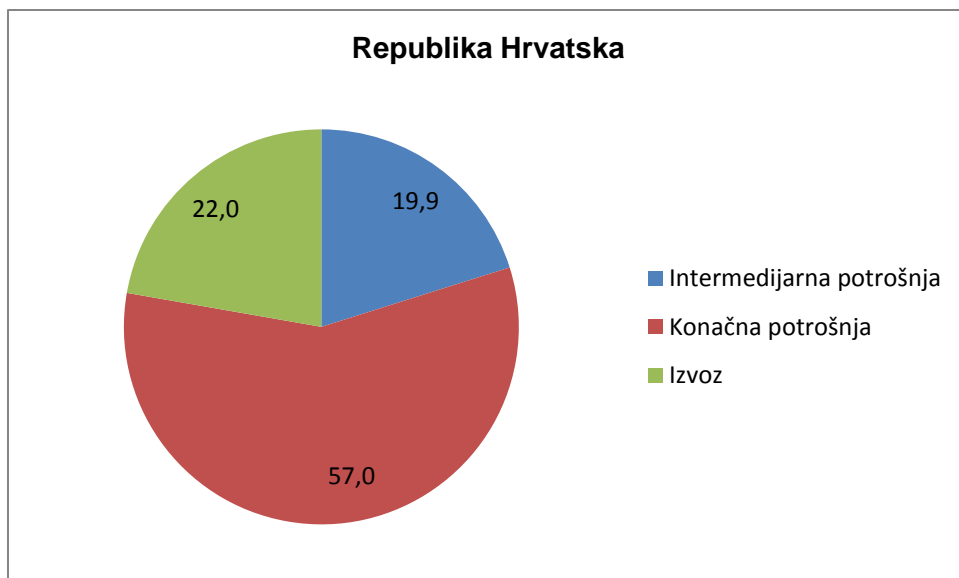
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE

Prehrambena industrija peta najveća izvozna grana prerađivačkog sektora

ZAGREB - Poveća li se potražnja za prehrambenim proizvodima za 1 milijun kuna, tada BDP Republike Hrvatske raste za skoro 2 milijuna kuna (1,96 mil. kn), a broj zaposlenih u ekonomiji povećava se za 2 osobe (1, 95) - rezultat je to analize izvozne konkurentnosti prehrambene industrije Hrvatske, koju je javnosti predstavio Ekonomski institut, Zagreb. Ovo je prvo istraživanje izvozne konkurentnosti i učinaka prehrambene industrije na hrvatsko gospodarstvo. Rezultati jasno potvrđuju strateški značaj prehrambene industrije za ukupni hrvatski izvoz, industrijsku proizvodnju i gospodarstvo. Analizu je predstavio dr. sc. Goran Buturac, znanstveni savjetnik Ekonomskog instituta, Zagreb te je naglasio kako se u prehrambenoj industriji realizira oko 24 posto ukupne proizvodnje prerađivačkog sektora, a zapošljava oko 20 posto zaposlenih te da ova industrija ima velik značaj za razvoj poljoprivrede.

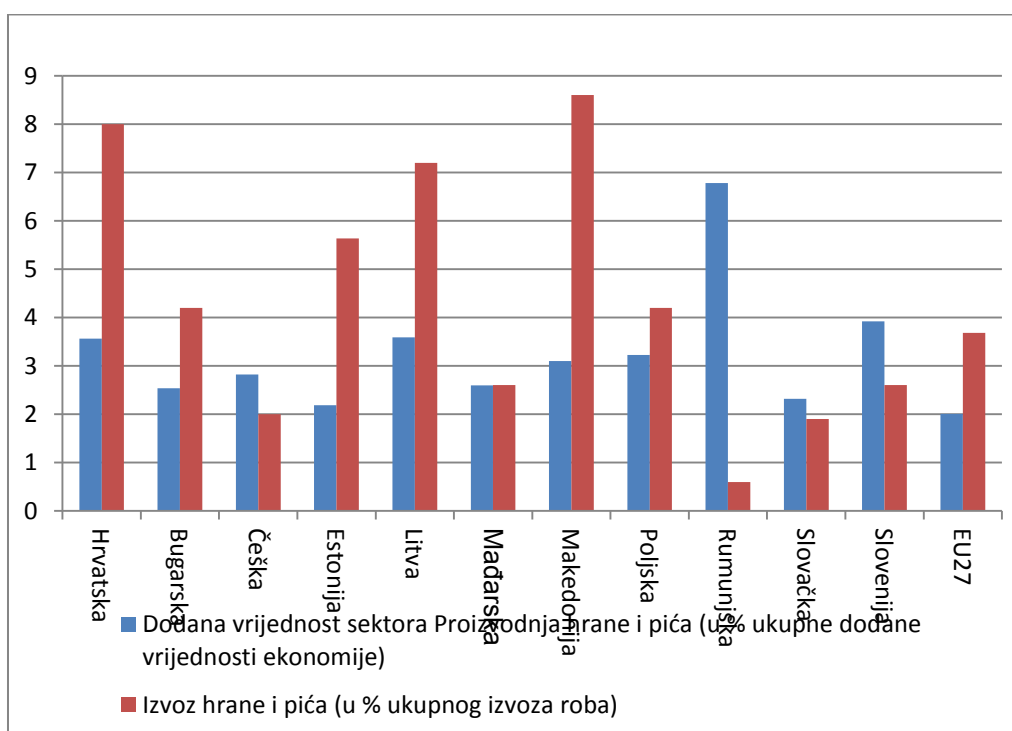
„Prehrambena industrija peta je najveća izvozna grana unutar prerađivačke industrije u Hrvatskoj, a osim učinaka na proizvodnju i zaposlenost ima i velik značaj za razvoj poljoprivredne proizvodnje. Zbog toga je poboljšanje izvozne konkurentnosti domaće prehrambene industrije nezaobilazan faktor uspješnog razvoja industrije i gospodarstva u cjelini“, naglasio je Goran Buturac.

Procjenjuje se da je u 2013. godini Hrvatska izvezla 22 posto vrijednosti svoje prehrambene proizvodnje, ali uz postojanje značajnog vanjskotrgovinskog deficita.

Struktura upotrebe proizvoda hrane i pića u ekonomiji

U 2013. taj je izvoz iznosio 676 milijuna eura za prehrambene proizvode i 102 milijuna eura za pića. Već godinama u izvozu hrane dominiraju riba, šećer, umaci i proizvodi od umaka, sladni ekstrakti, proizvodi od krupice i brašna, čokolada, konzervirani proizvodi od mesa, kruh, kolači i keksi te voda i pivo. Od 2001. do 2013. udio prehrambene industrije u ukupnom izvozu porastao je sa 6,4 posto na 8,5 posto. U tom razdoblju razina izvozne konkurentnosti prehrambenih proizvoda nije se značajnije promijenila, dok se izvozna konkurentnost pića poboljšala.

Ekonomski značaj prehrambene industrije u Republici Hrvatskoj i zemljama EU-a

I dalje su najznačajnija izvozna tržišta BIH, Slovenija, Srbija i Italija, gdje se izvozi pola (53 posto) ukupnog izvoza hrane i pića. Prve tri države članice su CEFTA-e, udruženja na čije tržište Hrvatska izvozi daleko najviše prehrambenih proizvoda (42 posto ukupnog izvoza u 2013.). Recesija koja je nastupila 2008. godine pridonijela je slabljenju potražnje na tim tržištima, ali je vanjskotrgovinska bilanca pozitivna. „Hrvatska prehrambena industrija je bez sumnje najbolje pozicionirana na tržištu CEFTA-e. Tu je najveći broj proizvoda s izraženim komparativnim prednostima, najveći stupanj diversifikacije proizvoda te relativni i apsolutni vanjskotrgovinski suficit“ naglasio je Buturac.

Situacija je drugačija na tržištima tzv. starih članica Europske unije i karakterizira je negativna vanjskotrgovinska bilanca i velika izvozna koncentracija. Na samo 10 izvoznih proizvoda otpada gotovo 3/4 ukupnog izvoza u te države. Osim toga upravo izvoz na ta tržišta u 2013. obilježen je najvećim padom, od 12 posto. U stare članice EU-a plasira se 22 posto ukupnog izvoza hrane i pića, a glavni vanjskotrgovinski partneri su Italija, Njemačka i Austrija.

Kao neiskorišten potencijal pokazale su se nove članice EU-a, na čija tržišta prehrambene tvrtke plasiraju 21 posto svojeg ukupnog izvoza. Naime, druge države su na tržištima novih država članica EU-a prosječno godišnje povećavale svoj izvoz 10 posto, dok ga je Hrvatska povećavala za 7 posto. U novim su članicama, hrvatska hrana i pića najprisutniji u Sloveniji, Mađarskoj i Poljskoj koja zbog svoje veličine i rasta potražnje ima poseban značaj. Vrlo malen postotak hrane i pića Hrvatska izvozi u Rusiju (2 posto) i u Tursku (0,2 posto), ali s tendencijom rasta.

Hrvatska u Rusiju i tržišta CEFTA-e izvozi više hrane i pića nego što ih uvozi, dok je trend suprotan u vanjskotrgovinskoj razmjeni prehrambenih proizvoda s tržištima Turske i državama članicama EU-a.

Rezultati analize jasno ukazuju na značajan izvozni rast i na globalnom tržištu i na segmentiranim međunarodnim tržištima, uz naznaku da je nakon 2008. godine došlo do značajnog usporavanja pozitivnog trenda i do pada izvozne konkurentnosti. Međutim, u usporedbi s ukupnim robnim izvozom, prehrambeni sektor bilježi veće stope rasta. Buturac je istaknuo kako je moguće zaključiti da je prehrambena industrija relativno dobro podnijela posljedice recesije, ali je također napomenuo da najnoviji trendovi iz 2013. potvrđuju snažan konkurencijski pritisak i potrebu jačanja izvozne konkurentnosti.

Nedovoljna diversifikacija izvoznih proizvoda tj. koncentracija na manji broj proizvoda, ukazuje na neiskorištene potencijale na spomenutim tržištima i potrebu većeg ulaganja u inovacije i razvoj novih proizvoda.

Može se očekivati nastavak, donekle usporenog, rasta izvozne orijentiranosti sektora, a brzorastuća tržišta i tržišta u razvoju postaju sve veći izazov. Analiza također pruža dokaze i za zaključak da je realno očekivati porast ponude na europskom tržištu što bi možda moglo dovesti do pada cijena određenih proizvoda. Usporedno s tim sve jača konkurencija nameće potrebu kontinuiranog ulaganja u analizu i razvoj tržišta, proizvoda i ljudskih resursa.

„Potencijali jačanja izvozne konkurentnosti prehrambenog sektora prepoznaju se u nastavku procesa rasta izvozne orijentiranosti, sve većoj zastupljenosti na brzorastućim tržištima, rastu potrošnje hrane, ulaganjima u inovacije i razvoj novih proizvoda, te ulaganjima u razvoj novih tržišta“, zaključio je Buturac.

Okruglom stolu u Ekonomskom institutu, Zagreb nazočili su ministar poljoprivrede Tihomir Jakovina; predsjednik Povjerenstva za internacionalizaciju hrvatskog gospodarstva Joško Klisović; Darinko Bago, predsjednik Upravnog odbora, Hrvatski izvoznici i Krunoslav Bešvir, direktor prodaje, marketinga i razvoja tržišta, Sardina.

Osoba za kontakt

Alice Jurak

Quadrans

098/224-757

alisa@quadrans.hr